

RECOMANDAREA CONSILIULUI**din 13 iulie 2018****privind Programul național de reformă al Țărilor de Jos pentru 2018 și care include un aviz al Consiliului privind Programul de stabilitate al Țărilor de Jos pentru 2018**

(2018/C 320/18)

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1466/97 al Consiliului din 7 iulie 1997 privind consolidarea supravegherii pozițiilor bugetare și supravegherea și coordonarea politicilor economice ⁽¹⁾, în special articolul 5 alineatul (2),

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 1176/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 noiembrie 2011 privind prevenirea și corectarea dezechilibrelor macroeconomice ⁽²⁾, în special articolul 6 alineatul (1),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

- (1) La data de 22 noiembrie 2017, Comisia a adoptat analiza anuală a creșterii, care marchează începutul semestrului european 2018 pentru coordonarea politicilor economice. Comisia a ținut cont în mod corespunzător de Pilonul european al drepturilor sociale, proclamat de Parlamentul European, Consiliu și Comisie la 17 noiembrie 2017. Prioritățile analizei anuale a creșterii au fost aprobate de Consiliul European din 22 martie 2018. La data de 22 noiembrie 2017, Comisia a adoptat, în baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, și Raportul privind mecanismul de alertă, în care a identificat Țările de Jos ca fiind unul dintre statele membre pentru care urma să se efectueze un bilanț aprofundat. La aceeași dată, Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro, care a fost aprobată de Consiliul European la 22 martie 2018. La 14 mai 2018, Consiliul a adoptat o Recomandare privind politica economică a zonei euro ⁽³⁾ („recomandarea privind zona euro”).
- (2) În calitate de stat membru a cărui monedă este euro și având în vedere legăturile strânse dintre economii în cadrul uniunii economice și monetare, Țările de Jos ar trebui să asigure punerea în aplicare integrală și în timp util a recomandării pentru zona euro, astfel cum se reflectă în recomandările 1-2 de mai jos.
- (3) Raportul de țară privind Țările de Jos pentru 2018 a fost publicat la 7 martie 2018. Acesta a evaluat progresele realizate în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor specifice acestei țări adoptate de Consiliu la 11 iulie 2017 ⁽⁴⁾, măsurile adoptate pentru a da curs recomandărilor specifice acestei țări din anii anteriori, precum și progresele realizate de Țările de Jos în direcția îndeplinirii obiectivelor naționale din cadrul Strategiei Europa 2020. De asemenea, raportul a inclus un bilanț aprofundat efectuat în temeiul articolului 5 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, ale cărui rezultate au fost publicate tot la 7 martie 2018. În urma analizei sale, Comisia a concluzionat că Țările de Jos se confruntă cu dezechilibre macroeconomice. În special, dintre statele membre care fac parte din zona euro, Țările de Jos au înregistrat cea mai ridicată medie pe trei ani a excedentului de cont curent exprimat ca procent din PIB. Excedentul sugerează o alocare a resurselor sub nivelul optim, existând oportunități pentru creștere economică și bunăstare ce nu sunt fructificate. Datoria privată este ridicată, în special volumul creditelor ipotecare ale gospodăriilor și datorile multinaționalelor. Bilanțurile împovărătoare ale gospodăriilor conduc la creșterea vulnerabilității la șocuri financiare.

⁽¹⁾ JO L 209, 2.8.1997, p. 1.

⁽²⁾ JO L 306, 23.11.2011, p. 25.

⁽³⁾ JO C 179, 25.5.2018, p. 1.

⁽⁴⁾ JO C 261, 9.8.2017, p. 1.

- (4) Țările de Jos și-au prezentat Programul național de reformă pentru 2018 la 30 aprilie 2018, iar la 26 aprilie 2018 și-au prezentat Programul de stabilitate pentru 2018. Pentru a se ține seama de legăturile dintre cele două programe, acestea au fost evaluate în același timp.
- (5) Recomandările relevante specifice fiecărei țări au fost abordate în cadrul programării fondurilor structurale și de investiții europene („fondurile ESI”) aferente perioadei 2014-2020. Astfel cum se prevede la articolul 23 din Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽¹⁾, în cazul în care acest lucru este necesar pentru a sprijini punerea în aplicare a recomandărilor relevante ale Consiliului, Comisia poate solicita unui stat membru să își revizuiască acordul de parteneriat și programele relevante și să propună modificări la acestea. Comisia a furnizat detalii suplimentare referitoare la modul în care va utiliza dispoziția menționată anterior în orientările privind aplicarea măsurilor de corelare între eficacitatea fondurilor ESI și buna guvernare economică.
- (6) În prezent, Țările de Jos fac obiectul componentei preventive a Pactului de stabilitate și de creștere. În Programul său de stabilitate pentru 2018, guvernul intenționează să reducă excedentul bugetar de la 1,1 % din PIB, în 2017, la 0,3 % din PIB, în 2021. Obiectivul bugetar pe termen mediu – un deficit structural de 0,5 % din PIB – continuă să fie îndeplinit pe întreaga perioadă de programare. Conform Programului de stabilitate pentru 2018, se estimează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 44,0 % din PIB în 2021. Scenariul macroeconomic care stă la baza acestor proiecții bugetare este plauzibil. Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2018, se preconizează că soldul structural se va reduce de la un excedent de 0,5 % din PIB în 2017 la un deficit de 0,1 % din PIB în 2018 și de 0,3 % din PIB în 2019, peste obiectivul bugetar pe termen mediu. Se estimează că datoria publică se va menține pe o traiectorie descendentă fermă, sub valoarea de referință prevăzută în tratat. Consiliul consideră că, în ansamblu, Țările de Jos ar urma să respecte dispozițiile Pactului de stabilitate și de creștere în 2018 și 2019. În același timp, deși se respectă obiectivul pe termen mediu, există în continuare marjă de utilizare a politicilor bugetare și structurale pentru a crește investițiile publice și private în cercetare, dezvoltare și inovare.
- (7) În Țările de Jos, sectorul cercetării și dezvoltării este eficient, iar sistemul de învățământ și baza științifică de înaltă performanță ale țării reprezintă un temelie solid pentru stimularea inovării și a capacității de creștere prin educație și activități de cercetare și dezvoltare. S-au anunțat importante investiții suplimentare, care ar putea contribui la stabilizarea cercetării publice și private și la intensitatea dezvoltării. Nu este sigur dacă Țările de Jos își vor atinge obiectivele din cadrul Strategiei Europa 2020, în special în ceea ce privește investițiile în cercetare și dezvoltare și energia din surse regenerabile.
- (8) O provocare-cheie în abordarea gradului de îndatorare ridicat al gospodăriilor este reprezentată de piața locuințelor, unde modelele de finanțare a locuințelor și economiile sectoriale sunt determinate de rigiditățile și stimulentele cu efect de denaturare a concurenței care s-au acumulat de-a lungul deceniilor. Din 2012 se pun în aplicare o serie de măsuri care abordează parțial această problemă. În 2017, guvernul a anunțat planuri de accelerare a reducerii deductibilității fiscale a dobânzilor ipotecare, cu începere din 2020. Cu toate acestea, lipsa unui segment de mijloc care să funcționeze adecvat pe piața chiriilor încurajează gospodăriile să cumpere mai degrabă decât să închirieze o locuință, ceea ce duce la ponderi ridicate ale datoriilor în raport cu veniturile și la un nivel ridicat de vulnerabilitate financiară la o vârstă tânără. Sectorul locuințelor sociale este unul dintre cele mai mari din Uniune, însă locuințele nu sunt întotdeauna ocupate de persoanele cu adevărat nevoie. Gospodăriile cu venituri mari ocupă locuințe sociale, dat fiind că întreprinderile din sectorul locuințelor sociale nu majorează chiriile în ritmul permis de legislație. Deși guvernul și-a anunțat intenția de a sprijini oferta de locuințe la prețuri accesibile pe piața privată a închirierilor, nu au fost comunicate încă planurile concrete pentru un astfel de sprijin.
- (9) După cum s-a indicat în recomandarea pentru zona euro, este esențial să se combată strategiile de planificare fiscală agresivă, astfel încât să se prevină denaturarea concurenței între firme, să se asigure tratamentul echitabil al contribuabililor și să se protejeze finanțele publice. Efectele de propagare asupra altor state membre ale strategiilor de planificare fiscală agresivă ale contribuabililor impun coordonarea politicilor naționale, în completarea legislației Uniunii. Nivelul ridicat de plăți reprezentând dividende, redevențe și dobânzi efectuate prin Țările de Jos sugerează că normele fiscale ale țării sunt utilizate de societăți comerciale care practică planificarea fiscală agresivă. O mare parte a investițiilor străine directe este deținută de „entități cu scop special”. Din cauza faptului că nu se rețin la sursă taxe și impozite pentru plățile în străinătate (cu alte cuvinte de la rezidenți ai Uniunii la rezidenți din țări terțe) reprezentând redevențe și dobânzi, este posibil ca respectivele plăți să nu facă deloc obiectul impunerii dacă nu sunt impozitate nici în jurisdicția destinatară. Lipsa unor norme care să prevină

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului (JO L 347, 20.12.2013, p. 320).

abuzul, în special în cazul entităților hibride, poate facilita, de asemenea, planificarea fiscală agresivă. Comisia confirmă că angajamentul Țărilor de Jos de a combate planificarea fiscală agresivă, astfel cum se prevede în programul de reformă în materie de taxe și impozite, inclusiv reținerea la sursă a taxelor și impozitelor pe plățile reprezentând redevențe, dobânzi și dividende în caz de abuz sau plăți în jurisdicții cu un nivel redus de impozitare, reprezintă un pas înainte pentru reducerea planificării fiscale agresive și ar trebui pus în aplicare rapid și monitorizat îndeaproape. Pe baza schimburilor recente cu autoritățile Țărilor de Jos, Comisia va continua să poarte un dialog constructiv de combatere a strategiilor de planificare agresivă ale contribuabililor.

- (10) În pofida unei rate scăzute a șomajului și a unor niveluri ridicate ale locurilor de muncă vacante, creșterea salariului nominal a fost moderată, respectiv de 1,5 % în 2017. Creșterea este sub nivelul care ar putea fi așteptat pe baza inflației, productivității și șomajului. Creșterea salarială moderată poate fi explicată parțial prin creșterea lentă a productivității, marja redusă rămasă pe piața forței de muncă și creșterea segmentării pieței forței de muncă. În 2017, guvernul a adoptat mai multe măsuri bugetare care reduc presiunea fiscală asupra forței de muncă și care au scopul de a majora venitul disponibil net al gospodăriilor în cazul celor care lucrează. Stimularea în continuare a venitului disponibil net al gospodăriilor prin crearea condițiilor necesare de promovare a creșterii salariale și prin reformarea celui de al doilea pilon al sistemului de pensii, astfel încât acesta să devină mai transparent, mai echitabil între generații și mai rezilient la șocuri, ar sprijini cererea internă și ar contribui la reechilibrarea zonei euro.
- (11) Creșterea înregistrată recent în ceea ce privește ocuparea forței de muncă se poate explica în general prin creșterea numărului de persoane încadrate în muncă în baza unui contract pe durată determinată și a numărului de persoane care desfășoară o activitate independentă. Procentul ridicat și în creștere al persoanelor cu contracte pe durată determinată și ritmul accelerat de creștere a numărului persoanelor care desfășoară o activitate independentă și care nu au proprii salariați se poate explica prin diferențele semnificative în reglementările aplicabile din legislația muncii, din legislația privind protecția muncii, precum și din legislația fiscală și în materie de asigurări sociale. Deși s-au luat unele măsuri și recent s-au anunțat măsuri suplimentare, unii dintre acești factori creează încă stimulente financiare pentru angajați de a începe să lucreze ca lucrători care desfășoară o activitate independentă sau favorizează angajarea acestora în baza unui contract temporar. De asemenea, asigurarea aplicării măsurilor pentru combaterea activității independente false a fost suspendată până în 2020. Persoanele care desfășoară o activitate independentă sunt de cele mai multe ori insuficient asigurate în caz de invaliditate, șomaj și vârstă înaintată, ceea ce ar putea afecta sustenabilitatea sistemului de securitate socială pe termen lung.
- (12) Deși piața forței de muncă funcționează bine în general, există încă un potențial nevalorificat de forță de muncă. În special numărul mare de femei care lucrează cu fracțiuni de normă și situația participării la piața forței de muncă a persoanelor care provin din contexte de migrație reprezintă în continuare o provocare importantă. Rata de ocupare a forței de muncă pentru migranții care nu s-au născut în UE este cu 20,6 puncte procentuale mai scăzută decât pentru persoanele născute în Țările de Jos, decalajul fiind mai mare în cazul femeilor care nu s-au născut în UE.
- (13) Creșterea din ultimii ani a ratei economiilor realizate de gospodării s-a datorat parțial economiilor mai mari în cadrul celui de al doilea pilon al sistemului de pensii (sisteme private suplimentare obligatorii), la care a contribuit cadrul de reglementare. Distribuția adecvată în cadrul aceleiași generații și între generații a costurilor și a riscurilor, dincolo de normele adoptate cu privire la indexare și rezervele financiare (cadrul de evaluare financiară), ar ajuta gospodăriile să își aloce mijloacele financiare într-un mod mai favorabil creșterii economice. Guvernul a confirmat intenția de a reforma în mod considerabil cel de al doilea pilon al sistemului de pensii pentru a îmbunătăți acoperirea și pentru a crea un sistem mai transparent, mai flexibil și mai echitabil din punct de vedere actuarial. În ceea ce privește sustenabilitatea fiscală, Raportul din 2018 privind îmbătrânirea demografică evidențiază un risc moderat la adresa sustenabilității finanțelor publice pe termen lung, în contextul în care se estimează creșterea cheltuielilor cu îngrijirea pe termen lung de la 3,5 % la 6,0 % din PIB până în 2070.
- (14) În contextul semestrului european 2018, Comisia a efectuat o analiză cuprinzătoare a politicii economice a Țărilor de Jos, pe care a publicat-o în raportul de țară pentru 2018. De asemenea, a evaluat Programul de stabilitate pentru 2018, Programul național de reformă pentru 2018 și măsurile luate ca urmare a recomandărilor adresate Țărilor de Jos în anii precedenți. Comisia a ținut seama nu numai de relevanța acestora pentru o politică bugetară și socioeconomică sustenabilă în Țările de Jos, ci și de măsura în care acestea sunt conforme cu normele și orientările Uniunii, având în vedere necesitatea consolidării guvernantei economice globale a Uniunii prin oferirea, la nivelul Uniunii, a unei contribuții la deciziile naționale viitoare.
- (15) Consiliul a examinat Programul de stabilitate pentru 2018 prin prisma acestei evaluări și a emis un aviz ⁽¹⁾ conform căruia este de așteptat ca Țările de Jos să respecte Pactul de stabilitate și de creștere.
- (16) Având în vedere bilanțul aprofundat realizat de Comisie și această evaluare, Consiliul a examinat Programul național de reformă pentru 2018 și Programul de stabilitate pentru 2018. Recomandările sale, formulate în temeiul articolului 6 din Regulamentul (UE) nr. 1176/2011, se reflectă în recomandările 1 și 2 de mai jos,

⁽¹⁾ În temeiul articolului 5 alineatul (2) din Regulamentul (CE) nr. 1466/97.

RECOMANDĂ ca, în perioada 2018-2019, Țările de Jos să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Respectând obiectivul pe termen mediu, să recurgă la politici bugetare și structurale care să ducă la creșterea investițiilor publice și private în cercetare, dezvoltare și inovare. Să ia măsuri în vederea reducerii tendinței de îndatorare a gospodăriilor și a denaturărilor rămase pe piața locuințelor, în special prin sprijinirea dezvoltării sectorului privat al chiriilor.
2. Să reducă stimulentele de recurgere la contracte temporare și la persoane care desfășoară o activitate independentă fără a avea angajați proprii, promovând în același timp protecția socială adecvată pentru persoanele care desfășoară activități independente, și să abordeze chestiunea activității independente false. Să creeze condiții pentru favorizarea unei creșteri mai mari a salariilor, respectând rolul partenerilor sociali. Să se asigure că cel de al doilea pilon al sistemului de pensii este mai transparent, mai echitabil între generații și mai rezilient la șocuri.

Adoptată la Bruxelles, 13 iulie 2018.

Pentru Consiliu

Președintele

H. LÖGER
